

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.-
 za en mesec " 2.-20
 za Nemčijo ololetno . . . " 29.-
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.-
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.-
 za en mesec " 2.-
 V pravi prejemni mesečno . . . 1.70
Sobotna izdaja:
 za celo leto " 7.-
 za Nemčijo ololetno . . . " 9.-
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.-

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna petitvrsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna petitvrsta po 23 vim.
Poslano:
 enostolpna petitvrsta po 40 vim.
 Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopis se ne vračajo; notrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne bramlinice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Deželna akcija za družine rezervistov.

Dodatno k oklicu deželnega odbora v zadevi deželne akcije za pomoči potrebne rodbine vpoklicanih vojakov se še posebej opozarja na sedeče točke:

Akcija se deli v krajevno in centralno akcijo.

Krajevno akcijo ima v rokah krajevni odbor (ustanovljen po županstvu ali župniji) in se od krajevnega odbora nabrani denar načeloma porabi le za potrebe dotičnega krajevnega okoliša.

Centralno akcijo ima v rokah deželni odbor, ki sprejema v ta namen prostovoljne prispevke na roke svoje deželne blagajne. Smoter centralne akcije je sistematično vodstvo vseh krajevnih akcij in spopolnjevanje istih iz centralnih sredstev.

Poudarja se izrecno, da bo deželni odbor porabil centralna sredstva izključno le za take kraje, kjer bodo z uspehom poslovali krajevni odbori.

Nemudna ustanovitev krajevnega

odbora je tedaj neobhodno potrebna za vsako občino, odnosno župnijo.

Centralna akcija deželnega odbora se bo izvršila v najožjem stiku s c. kr. deželno vlado in bo tako deležna tudi udobnosti tozadavne osredne vladne akcije, započete po c. kr. ministrstvu za notranje zadeve.

Konečno se še enkrat opozarja, da sprejema prostovoljne prispevke za centralno deželno akcijo kranjska deželna blagajna, na katero so nasloviti tudi vse tozadavne denarne pošiljave z izrecnim pristavkom: »Pomožna akcija«. Ker je potreba res velika, se nujno prosi, da vsakdo prispeva po svojih močeh. Vsak tudi najmanjši dar se hvaležno sprejme.

V Ljubljani, dne 5. avgusta 1914.

Od kranjskega deželnega odbora.

Šusteršič I. r.,
 deželni glavar.

Evropa v ognju. — Nad 20 milijonov vojakov na bojišču. — Angleška napovedala vojsko Nemčiji. — Japonska tudi poseže umes? — Vestí o Loučenu neresnične.

Odkar obstoji Evropa in njena zgodovina, ni bilo še nikdar tako velikanske vojske, kakor je sedanja, ki se je začela z avstro - srbskim konfliktom. Zares vojska, kakršne še ni videl svet! Vojske z milijonskimi armadami, s šrapneli in strelnimi puškami. Prva moderna vojska v času tega velikanskega preobrata in industrializacije Evrope.

Kakšno velikansko bojno polje se zgrinja pred nami! Vojska na severu in jugu, na vzhodu in zahodu, na vseh straneh sveta. Vojska na suhem in na morju, na zemlji in v zraku, vojska vseh in proti vsem in vsega proti vsemu! Vojska, v kateri se bo rešilo evropsko vprašanje, ki ima v sebi toliko zapletljivosti, toliko uganjk in toliko rešitev. Rešilo se bo tisto vzhodno vprašanje, ki leži na Evropi že stoletja. Rešilo se bo balkansko vprašanje, ki je bilo vedno kamen spodtike in jabolko razdora v celi Evropi. V Evropi se je nabralo toliko netiva, toliko na-

petosti in električne sile, da je moralo priti enkrat do katastrofe in eksplozije.

Danes stoji v ognju vsa Evropa, na bojišču bo stalo mnogo nad 20 milijonov vojakov, ki bodo dajali Evropi drugo lice, druge smeri in drugo karto!

Avstrija in Srbska ste že teden dni v vojski, na francosko - nemški meji in nemško - ruski se že tepo. Avstrija bo pomagala na severu Nemčiji, Italija bo na jugu šla proti Francozom. Anglija se je že odločila in bo lovila laške in nemške ladje po morju. Kakšna slika!

Neutrality v vojski so proglasile: Belgija, Nizozemska in Švica. Te so mobilizirale, ampak samo zato, da bodo vsak prehod borečih se sovražnikov skozi svojo deželo preprečile.

Danska, Norveška in Španska bodo ostale najbrž tudi nevtalne in bodo stale samo na straži, da kdo v njih ozemlje ne vdere. Mogoče je tudi, da

se zapleteta v vojno Bulgarija in Turčija, in sicer z Grčijo. V tem slučaju bosta imela opravka zopet z Rumunijo.

Človeku se kar vrti, če premisli, kaj lahko vse nastane iz tega evropskega požara. Koliko novih sporov, novih vprašanj, novega nezadovoljstva, novega ognja in novega orožja!

ANGLEŠKA NAPOVEDALA NEMČIJI VOJSKO.

Berolin, 5. avgusta. (C. kr. koresp. urad.) Wolfov urad poroča: Včeraj kmalu po 7. uri zvečer je došel na nemški zunanji urad angleški poslanik v Berlinu ter je v imenu Angleške napovedal Nemčiji vojsko. Angleški poslanik je zahteval svoje listine, da takej odpotuje iz Berlina.

ZAKAJ JE ANGLIJA NAPOVEDALA NEMČIJI VOJSKO?

Bruselj. (Koresp. urad.) Nemška vlada je belgijsko vlado prosila za dovoljenje, da bi smele nemške čete korakati skozi Belgijo. Nemška vlada je pristavila, da prevzame vsako jamstvo po nedotakljivosti Belgije in da ji vsako škodo povrne. Belgijska vlada je ta predlog kakor tudi tozadeven ultimatum nemške vlade odklonila, narkar je zapustil nemški poslanik Bruselj. Dvor in vlada sta se baje podala v Antwerpen.

Dunaj, 3. avgusta. Poročevalec »Neue Freie Presse« brzojavlja: Tu prevladuje mnenje, da je Anglija voljna, da se vojske ne udeleži, če Nemčija izjavi, da hoče nevtalnost Belgije spoštovati. (Kakor znano, je Nemčija Belgiji za prehod nemške armade stavila ultimatum.)

Berolin 5. avg. (Kor. urad) Wolfov urad javlja: Kmalu po včerajšnjem govoru državnega kancelarja v nemškem drž. zboru, v katerem je bilo prostodušno priznано, da se je stopilo na belgijska tla in da se je s tem kršilo nevtalno stališče Belgije, ter se je izrekla volja nemške države, posledice tega zopet popraviti, je prišel k državnemu tajniku Jagu angleški poslanik ter je zahteval v imenu svoje vlade zagotovilo, da se ne izvrši nobeno kršenje belgijske nevtalnosti od strani Nemčije. Državni tajnik je angleškemu poslaniku takoj izjavil, da takega zagotovila ni mogoče dati vsled tega, ker je Nemčija prisiljena zavarovati se proti vpadu francoskih čet skozi Belgijo v Nemško ozemlje. Kmalu po 7. uri zvečer je prišel na nem-

ški zunanji urad angleški poslanik ter je v imenu svoje vlade napovedal Nemčiji vojsko. Kakor čujemo je Nemška vlada vse druge pomisleke je postavila za vojaške ozire dasi je tako morala računati s tem da bo s tem angleška vlada dobila vzrok ali povod se vmešati.

V LONDONU.

London 3. avg. Kljub poletju, v katerem času je bil London druga leta popolnoma zapuščen, je zdaj v Londonu vse zbrano, kar je za javno službo in varnost potrebno. Z dopustov so se morali vrniti vsi policisti. Častnike, ki naj bi dobili v sredo ponoči dopust, so ob 10. uri zvečer obvestili, da se ne smejo odpeljati. Večina policistov straži ladjedelnice, kjer z največjo naglico delajo. Policija je morala prevzeti tudi del vojaških stvari.

ANGLEŠKA ZBORNICA IN VOJSKA.

London, 4. avgusta. (Kor. urad.) Ponedeljek, dne 3. avgusta, je imela angleška zbornica sejo, v kateri je državni tajnik Sir Grey podal poročilo o kritičnem položaju v Evropi. Izvajal je sledeče: Anglija je bila vedno za mir. Vsi dokumenti, ko bi se objavili, bi to pričali. Francija je napadena. Njeno brodovje bo varovalo obrežje v Sredozemskem morju, njena severna obal bo pa izpostavljena sovražnemu brodovju Nemčije. Anglija se zaveže, da bo ščitila severno obal Francije, kakor hitro se nemško brodovje v kanalu ali pa v vzhodnem morju prikaže. To ni vojna napoved. On je dal tako zagotovilo francoskemu poslaniku. Zato pa potrebuje odobrenja od parlamenta. Nemčija baje ne name-rava francoske severne obali napasti, ako se Anglija proglasi za nevtalno. To bi pa bila po njegovem mnenju Anglija jako slab zaveznik Francoske, ako bi to storila. Drugič. Francoska je obljubila, da Belgije ne bo prestopila, ako tega ne bo storila Nemčija in prekršila nevtalnost Belgije. Nemčija pa je rekla, da ničesar ne reče, ker bi znala taka zagotovitev njene načrte izdati. Pač pa je namignila, ako bi Anglija ostala mirna, če bi Belgija po končani vojski zopet svojo obliko in zemljo dobila tako, kakor jo ima sedaj. Sir Grey pravi, da je odgovoril, da bo Anglija čuvala svoje koristi in svojih dolžnosti ne bo zmešetarila. Belgijski kralj je poslal angleškemu kralju brzojavno prošnjo, v kateri ga prosi, naj Anglija varuje neodvisnost Belgije. Angleška je v tem zmislu tudi posredovala. Če izgubi Belgija svojo neod-

LISTEK.

Konjenik.

Moj pramec, hoi,
 na divji boj,
 v sovražni roji!

Za mir se ne prodava,
 za smrt ne trepetava,
 za beg se ne izdava.

Ta hrum in šum!
 Moj pram, pogum!
 V drvenje trum!

Le dirjajva v galope,
 čez trupla kot čez snope,
 dokler življenje sope.

Če padeš ti,
 če meni kri
 izkrvavi . . .

Naj črno prst namaka;
 saj kaplja bode vsaka
 rodila spet junaka.

Moj zvesti pram,
 kot bliskov plam
 čez trup in tram!

Viteštvo v vojni.

Marsikdo se je začudil, ko je Avstrija izpustila srbskega generalštabnega načelnika Putnika. Vsekakor je bil to viteški čin in je zelo dvomljivo, ali bi bili Srbi ravnali ravno tako, ako bi bili dobili v roko načelnika avstrijskega generalnega štaba Konrada pl. Hötendorfa. Viteštvo v vojni namreč ni tako veliko in pogosto, kakor bi kdo mislil. Kot najslavnejši zgled zanj veljajo znane besede francoskega poveljnika iz neke davne vojne, ko je rekel sovražniku: »Streljajte prvi vi, gospodje Angleži!« No, niso vsi prepričani o zgodovinski resničnosti teh besed.

Ravno v »viteških« časih ni bilo kaj prida viteštva; nasprotno najdemo v modernih vojnah mnogo več dokazov zanj nego v prejšnjih časih.

Vojna resnost seveda ne dopušča, da bi se lahkomišelnost dale iz rok udobnosti, katere si je kdo pridobil nad sovražnikom; posebno malo naklonjeni so kakim posebnim viteškim dejanjem ravno elegantni Francozi. Njihovi maršali, kralji in cesarji, zlasti pa Napoleon I., niso poznali niti sledi kakega viteštva, katero preje najdemo na nemški strani. Tako je Friderik Veliki nekemu avstrijskemu generalu poslal nazaj zaplenjeno prtljago in stari cesar

Franc je dal krasni grad LaFerrière, v katerem je imel svoj glavni stan, tako varovati in oskrbovati, da ga je najbrže zapustil v boljšem stanju, nego ga je bil našel, dasi je bil grad last pariškega Rotschilda, velikega sovražnika Nemcev. Kot posebno lep zgled viteštva se najraje navaja bavarski kralj Ludovik, ki je svojega tekmeča za nemško krono, Friderika Lepega, potem ko ga je bil leta 1323. pri Mühlendorfu premagal, sprejel za sovladarja (l. 1325.). To dejanje so v svojih delih opevali mnogi pesniki; pa seveda tudi to lepo delo ni bilo toliko posledica plemenitega mišljenja, marveč v prvi vrsti sad političnega preračunjenja. Potezo pravega viteštva najdemo preje v značaju strašnega vojvode Albe, čegar dogodovščino s kneginjo Katarino Schwarzenburško na gradu Rudolstadt je ovekoval Schiller; vojvoda se nad pogumno ženo ni maščeval za prizadeto mu ponižanje.

Znan je tudi odgovor Karola V., ko so mu v grajski cerkvi v Wittenbergu predlagali, naj da iz groba izkopati Luthrove kosti in jih sežgati; rekel je: »Jaz se ne vojujem z mrtvimi!« Isti cesar je pa Franca I., ko ga je bil vjel pri Paviji, najstrožje zastražil v madridskem vjetništvu in mu potem naložil najtežje pogoje za dosego prostosti. Se-

veda Franc potem svojih obljub ni držal, kar je zopet lep primer, koliko je vredno viteštvo v vojnem času. Res je pa tudi, da se je francoskemu kralju njegova nezvestoba slabo izplačala.

Thoranesov med Francozi nikoli ni bilo veliko in če je res, kar se pripoveduje o Soubisu, da je po hudem boju premaganemu in vjetemu pruskemu huzarju vrnil prostost in ga bogato odaroval samo zato, ker mu je bil dal huzar predren odgovor, potem je bil to le zabavno-zanimiv dogodek brez drugega pomena. Vsekakor se Francozi niso viteško obnašali, ko so Blumentalova zaupna pisma, ki jih je pisal svoji soprogi in se v njih več nego prostodušno izražal o kralju, Bismarcku, Moltekuju itd., objavili in javnosti, ko so jih bili dobili v roke. Napadene visoke osebe so pa bile tako plemenite, da iz tega niso izvajale nobenih posledic proti takratnemu ženialnemu generalštabnemu načelniku prestolonaslednika Friderika Viljema. Posameznih viteških dejanj bo pač v vojni vedno najti na tej in oni strani, to pa seveda le tedaj in v toliko, v kolikor niso v nevarnosti lastne koristi.

visnost, jo izgubi tudi Nizozemska, in potem se bo šlo za naše interese. Če bomo sedaj s svojo mornarico ščitili svojo trgovino, svojo obal in interese, bomo veliko manj trpeli, kakor bi, ako bi ostali popolnoma pasivni.

POVIŠANJE OBRETNOSTNE MERE V ANGLIJI NA 10%.

London 2. avg. (Kor. urad) Angleška banka je zvišala obrestno mero od 4 na 10 odstotkov.

BITKE MED NEMŠKIM IN ANGLEŠKIM VOJNIM BRODOVJEM SE NI BILO.

Berolin, 3. avgusta. Wolffov urad dementira v Londonu razširjene govornice o spopadu nemških in angleških vojnih ladij v Severnem morju.

× × ×

JAPONSKA SE PRIPRAVLJA.

Poročali smo že, da hoče Japonska izkoristiti sedanjo evropsko vojsko, da reši mongolsko vprašanje. Uradni list japonske vlade poroča, da se je vršil važen ministrski svet, kateremu je prisostvoval tudi japonski cesar. Ako bi Japonska sedanjo priliko izrabila, bi gotovo potegnila za seboj celo Kitajsko, kjer je protiruska agitacija silno razvita, tako da je o priliki proglašanja kitajske republike prišlo skoro do rusko-kitajske vojske. Ako nastopita ti dve azijski državi proti Rusiji, bi bila ta zelo oslabiljena v svoji evropski vojski. Odločitev Japonske je tedaj največje važnosti.

Odličen Japonski državnik se je te dni izrazil:

Japonsko ljudstvo stoji s svojimi simpatijami na strani Nemčije in Avstroogrške. Odnosaji Japonske do teh dveh držav so bili vedno najboljši; še pretekli mesec je bivala na Dunaju japonska vojaška komisija, ki je bila silajno sprejeta; s posebnim priznanjem se je izrazila o izvršnih uredbah v naši armadi in se tudi veliko naučila. Soglasno mnenje japonskih vojaških krogov je, da sta avstrijska in nemška armada najboljši v Evropi. Rusija se je veliko naučila iz svojih porazov v rusko-japonski vojski in mnogo popravila, vendar ruska armada še ne stoji na višku časa. Japonska spremlja avstroogrške zastave z najiskrenejšimi željami.

JAPONSKA IMA PROSTE ROKE.

Tokio 5. avg. (Kor. urad) Japonski zunanji minister je izjavil v nekem pogovoru da ne obstoje med Japonsko in Rusijo nikakvi dogovori, ki bi vplivali na sedanji položaj.

OBOROŽENJE JAPONSKO.

Budimpešta 2. avg. (Kor. urad) Miskolczki gimnazijski profesor Ljudevit Fridický, ki biva od konca junija na študijskem potovanju na Japonskem, je pisal nekemu prijatelju v Miskolczu, da se Japonska s strašno naglo oborožuje, da zopet z Rusijo obračuna in da so že vse priprave končane.

ZVEZA MED AVSTRO-OGRSKO IN JAPONSKO?

Na Dunaju je grof Berchtold konferiral z japonskim poslanikom, da se med obema državama sklene zveza, po kateri se Japonska zavezuje, pomagati Avstriji, ako jo napade Rusija. Avstrija pa izreče jato svoj popolni desinterese na daljnem vzhodu. — V Monakovu vlada glede tega koraka Japonske in radi pogajanj grofa Berchtold nepopisno navdušenje.

× × ×

VESTI O ZAVZETJU LOVČENA — NERESNIČNE.

Dunaj, 5. avgusta. (C. kr. koresp. urad.) Vesti o zavzetju Lovčena, torej črnogorskega ozemlja z vsemi s tem zvezanimi podrobnostmi so popolnoma neosnovane. Na črnogorski meji sedaj ni padel še noben strel, niti od naše, niti od črnogorske strani. Sovražnosti so se dosedaj vršile edino-le ob srbski meji. Ne glede na male boje pred Belgradom in ob Drini, o katerih se je že poročalo, so se vršili le spopadi omejenih straž in patrolj. Javnost mora že iz večkrat pojasnenih razlogov poprpeti, da se bodo dogodki res vršili.

O črnogorski gori Lovčen, ki štrli nad trdnjavo kotorsko, kakor omenja zgoraj uradna brzojavka, so se v zadnjem času razširjale vsakovrstne neresnične govornice in vesti. Črnogorska divizija iz Podgorice je bila dne 26. julija mobilizirana in je odšla dne 29. in 30. julija na Lovčen. Isti dan so postavili Črnogorci na gori 38 novih ruskih vrzostrelnih topov z malim kalibrom. V Črnogori vlada veliko pomanjkanje živil. Zmanjkalo je tudi vžgalic, moke in soli. Plen iz Skadra je nerabljev. Črnogorska mobilizacija, zlasti zasedenje Lovčena, se je izvršila dne 30. in 31. julija. Na Lovčenu vlada med črnogorskimi četami velika nezado-

voljnost, pomanjkanje kruha in vode. 13 litrov vode stane 4 K.

Nemški državni zbor.

PRESTOLNI GOVOR NEMŠKEGA CESARJA.

Berolin 4. avg. (Kor. urad) Cesar Viljem je otvoril danes ob 1 uri popoldne izredno zasedanje nemškega državnega zbora s sledečim govorom: V usodni uri sem zbral okoli sebe izvoljene poslance nemškega naroda. Skoraj pol stoletja smo mogli ostati na cesti miru. Poizkusil. Nemčiji predbacivati vojne nagibe in omejiti njeno stališče na svetu, so velikokrat stavili potrpežljivost našega ljudstva na trdo poizkušnjo. Vlada je v nezmotljivi poštečnosti tudi v izživajočih okolnostih smatrala za svoji glavni namen, da npravno, dušno in gospodarsko napredujemo. Svet je priča, kako smo neutrudljivo stali v zmedah zadnjih let v prvi vrsti med tistimi, ki so se zavzemali za to, da se evropskim narodom prepreči vojska med velesilami. Zdelo se je, da so premagane najhujše nevarnosti, ki so jih izzvali dogodki na Balkanu. Tu se je odprl pred nami prepad z umorom mojega prijatelja Franca Ferdinandada. Moj visoki zaveznik, cesar in kralj Franc Jožef je bil prisiljen, da je za orožje pograbil za varnost svoje države proti nevarnim spletakam iz sosedne države. Ob zasledovanju svojih upravičenih interesov je stopila zvezni monarhiji nasproti ruska država. Na stran Avstro-Ogrske nas ne kliče le naša dolžnost kot zaveznika, nam pripada tudi mogočna naloga, da s staro kulturno skupnostjo obeh držav čuvamo svoje lastno stališče proti navalu sovražnih sil. S težkim srcem sem moral mobilizirati svojo armado proti sosedu, s katerim se je na tolikih bojiščih skupno bojevala. Odkrito obžalujem ker se je zlomilo po Nemčiji zvesto gojeno prijateljstvo. Carska ruska vlada se je udala, pritisku nenasitnega nacionalizma in se je zavzela za državo, ki je s pospeševanjem hudodelskih napadov zlo te vojske povzročila. Da se je tudi Francija postavila na stran naših sovražnikov, nas ni moglo presenetiti. Premnogokrat so zadela naša stremljenja, da bi omoročili s francosko republiko prijateljske zveze, na stare upe in na staro jezo. Kar more človeška previdnost in sila storiti, smo z vašo domoljubno pomočjo storili, da narod za končne odločitve oborožimo. Sovraštvo na zapadu in na vzhodu, ki se je že dolgo časa gojilo, se je zdaj v plamen izpremenilo. Sedanjega položaja niso povzročili začasni interesni konflikti ali diplomatske konstelacije, marveč je posledica dolgoletne nevolje proti moči in proti napredku Nemčije. Ne goni nas pohlep po osvojitvah, nas navdušuje neupogljiva volja, da ohranimo mesto, na katero nas je postavil Bog za nas in za vse bodoče rodove. Iz vam predloženih spisov razvidite, da je moja vlada in pred vsem moj kancler do zadnjega trenutka si prizadevala, da odvrne najstrašnejše. V vsiljeni samoobrambi s čisto vestjo in s čistimi rokami pograbilo meč. Narodom in rodovom nemške države kličem. S skupnimi silami v bratski slogi s svojim zaveznikom branimo, kar smo z mirnim delom ustvarili. Po zgledu naših očetov, trdno in zvesto, resno in viteško, ponižno pred Bogom in veseli v boju pred sovražnikom, zaupamo večni Vsemogočnosti, ki ojačuje našo obrambo in jo vodi do dobrega konca.

Na vas gleda danes, ki ste zbrani okoli svojih knezov in voditeljev, vse nemško ljudstvo gleda na vas. Predsednik dr. Kämpf je nato sejo zaključil in napovedal novo ob 5. uri popoldne.

Popoldne ob 5. uri se je vršila natanova seja.

Predložen je bil predlog, ki dovoljuje državnemu kanclerju, da sme najeti 5 tisoč milijonov mark posojila. K temu predlogu se je oglasil socialni demokrat Haase, ki je prebral izjavo socialnodemokratske stranke v zbornici: Ne glede na principiolo stališče, ki ga stranka zavzema o vojski, bo klub socialnodemokratskih poslancev glasoval za posojilo, ki ga vlada zahteva za vojsko. Izjavila nadalje, da bo stranka v boj odhajajoče brate brez ozira na strankino pripadnost spremljala z gorečimi željami!

Izjavo je spremljala zbornica z živahno pohvalo.

Poleg kreditnega predloga je zbornica sprejela še dve postavi: postavo o povišanju podpor družin rezervistov in pa določitev cen živilom tekom vojne od strani vlade.

Nadalje je bil sprejet predlog, da se zbornica odgodi do 24. novembra.

Nato je začel v slovesnem tonu govoriti predsednik dr. Kämpf. Vsa zbornica je vstala. Dovolili smo potrebna sredstva za vojsko in mornarico. Gremo v težak, časten in svet boj. Imamo zaupanje v našo armado in mornarico. Naj bi zrastle iz krvi junakov, ki bo prelita na bojiščih nova moč, nov cvet in nova blaginja nemške domovine. Nemški narod gre v boj za življenje in smrt za nemško čast in edinost.

Državni kancler Bethmann-Hollweg: Važni so donajšnji sklepi zbornice, a še važnejši je duh, ki govori iz njih. Duh edinosti in neomajnega zaupanja na življenje in smrt. Dan 4. avgusta ostane zapisan kot dan enega največjih dni v zgodovini Nemčije, naj nam bo usojeno že karkoli. Cesar je naročil, naj zbornici izrečem zahvalo.

Vsa zbornica je zaorila nato vzklik: Slava cesarju in se je nato razšla.

NAVDUŠENJE NEMŠKIH DRŽAVNIH POSLANCEV MED GOVOROM NEMŠKEGA CESARJA VILJEMA.

Berolin 4. avg. (Kor. urad) Ob otvoritvi nemškega državnega zbora po cesarju Viljemu so bili poleg poslancev navzoči tudi kancler Bethmann-Hollweg, dvorni, državni in vojaški dostojanstveniki, diplomatičen zbor. V loži je sedela cesarica s cesarično in s princezinjami. Nekoliko po 1. uri je prišel cesar v vojni obleki. Z viharnimi »Hoch!« klici ga pozdravijo. Korakal je k baldahinu, nakar stopi k njemu kancler in mu izroči prestolni govor. S krepkim, glasnim glasom, povdarjajoč vsako besedo, čita cesar prestolni govor. Vsi navzoči ga tiho poslušajo, a po prvih stvkih zaore viharni »Hoch!« klici, ki se po vsakem stavku ponove. Ko cesar spomni umor nadvojvode Franc Ferdinandada, se trese njegov glas, tako je razburjen. Besede, da je nastopila Rusija proti zvezni monarhiji, je cesar zelo kratko siknil. Ko je govoril o zveznih dolžnostih nasproti Avstro-Ogrski, so orili po dvorani orkanu podobni »Hoch!« klici. Ko je cesar prečital prestolni govor, je potem še tole govoril: Gospodje, čitali ste, kaj da sem govoril svojemu ljudstvu z grajskega balkona. Ponavljam: Nobene stranke več ne poznam. Poznam samo Nemce in v znamenje, da ste trdno odločeni, da držite skup ne glede na strankarske, stanovske in verske razlike, da greste z menoj skozi drn in strn, z bedo in s smrtjo, pozivam načelnike strank, da naj stopijo naprej in da mi to objubijo s tem, da mi stisnejo roko! Viharni »Hoch!« klici so tem besedam sledili. Načelniki strank so stopili k cesarju ki je vsakemu stisnil roko. Kancler je na to izjavil, da je državni zbor otvorjen. Vsi navzoči so zapeli himno »Heil dir im Siegeskranz« (Slava ti z zmagovalnim vencem, pruska narodna himna, ki se poje po napevu »Bog obvaruj«). Ko se je himna odpela, je podal cesar roko načelniku velikega generalnega štaba Moltkeju in kanclerju, se poklonil in zapustil dvorano, spremljan z viharnimi »Hoch!« klici.

NEMŠKO VOJNO POSOJILLO.

Za vojsko zahteva nemška vlada od državnega zbora, da dovoli vojni kredit pet milijard mark, ki se bo pokrnil povečini s posojilom.

Proti državi nevarnim elementom.

Dunaj, 5. avgusta. (C. kr. koresp. urad.) Z ozirom na zadnji razglas glede sodelovanja javnosti pri zasledovanju državi nevarnih elementov so nastala nespornostna, kakor da bi se morale vse tozadevne ovadbe naznaniti neposredno vojnemu nadzorovalnemu uradu. Kakor je razvidno iz razglašega samega, se priporoča vsa važna odkritja naznaniti pristojni varnostni oblasti. Samo posebno važna in nujna poročila naj se pošiljajo obenem tudi vojnemu nadzorovalnemu uradu, in sicer pisмено. Ta poročila pa seveda ne smejo sloneti samo na domnevnanjih, ampak na določenih dejstvih, ki se dajo tudi dokazati. Sploh gre pri tem vprašanju le za tiste državi nevarne elemente, ki so očividno najeti od sovražnika za špijonažo in izvršitev veleizdajalskih naklepov.

Nemško-francoska vojska.

NEMŠKI POSLANIK ZAPUSTIL PARIZ.

Berolin, 4. avgusta. (Kor. urad.) Francoskemu poslaniku Cambonu so včeraj popoldne dostavili potne liste.

Pariz, 4. avgusta. (Kor. urad.) Nemški poslanik baron Schoen je z nemško in z bavarsko misijo sinoči ob 10. zvečer zapustil Pariz.

ODPOTOVANJE NEMCEV IZ PARIZA.

Iz Pariza došli Belgijec poroča »Agence Havase«, da v Parizu ne vozi

noben avtobus in le nekaj vlakov. Od včeraj 6. ure zjutraj ne izdajajo nobenih voznih listkov. Več Nemcev, mož, žen in otrok, čaka na severnem kolodvoru, da sestavijo vlak, ki jih popelje na mejo.

V AVTOMOBILIH FRANCOSKI DENAR ZA RUSIJO.

Uradno je naznanjeno, da vozijo trije francoski avtomobili velike vsote denarja iz Francije za Rusijo.

MORATORIJ NA FRANCOSKEM

so podaljšali vsled naredbе finančnega ministrstva do 31. avgusta ponoči.

IZGREDI PROTI NEMCEM IN AVSTRIJCEM V BRUSLJU.

Kolin, 4. avgusta. Poročila iz Pariza so povzročila, da so Bruseljski priredili demonstracije in izgrede proti Avstrijcem, Ogrom in proti Nemcem. Več tisoč Nemcev in Avstrijcev je zapustilo Bruselj.

FRANCOZI HOČEJO NEVTRALNOST BELGIJE SPOŠTOVATI.

Bruselj, 4. avgusta. Francoski poslanik v Bruslju je belgijskemu zunanjemu ministru izjavil, da hoče Francija za vsako ceno spoštovati nevtralnost belgijske zemlje. (Zemljo pač, ne pa zraka belgijske kraljevine, kjer so poleteli tisti francoski aeroplani, o katerih smo včeraj poročali.)

IZPREMEMBE V FRANCOSKI VLADI.

Pariz, 3. avgusta. (Kor. urad.) (Čez Rim.) Naučni minister Augagneur je prevzel mornariško ministrstvo, ker je Gauthier radi boleznj demisioniral. Allert Sarrant je prevzel naučno ministrstvo, Gaston Doumergue zunanje ministrstvo, Viviani obdrži le ministrsko predsedstvo.

RAZPOLOŽENJE V PARIZU.

Pariz. Pariško prebivalstvo je mirno. Mobilizacija se razvija v polnem redu. Vse omnibuse, avtomobile in cestne železnice je vzela vojaška oblast za vojaške transporte. Povsod se uprizarjajo demonstracije in poje maršeljca. Po sprehajališčih se gnetejo množice v živahnih pogovorih o naj-novejših dogodkih, ki jih objavljajo listi v posebnih izdajah ali transparentih. Z ozirom na mobilizacijo je policija pripravila listo sumljivih sindikalistov in libertarcev, ki naj bi se deli pod strogo policijsko nadzorstvo. Toda vlada je izjavila, da se te liste ne bo poslužila, ker se zanesa na patriotičnem prebivalstva. Delavska konfederacija, ki je za slučaj mobilizacije vedno grozila z generalnim štrajkom, je izdala manifest, v katerem izjavlja, da je vse storila za ohranitev miru, da pa žal ni uspela; obžaluje izvršeno dejstvo in daje indirektno razumeti, da odklanja vsak štrajk. Gustav Hervé je na vojnega ministra poslal prošnjo, da se mu dovoli posebna milost, da bo uvrščen v prvi pešpolk, ki odide na fronto.

V neki drugi brzojavki z dne 4. t. m. se poroča iz Pariza: V vojno sta odšla brata Cassagnac, ravnatelj lista »Autorité« ter dva glavna urednika »Matina«. Bonapartistični poslanec Lasies je vstopil v polk, v katerem se nahajata njegova dva sinova; Maginot, stari podtajnik vojnega urada, je bil uvrščen v polk, ki je namenjen v fronto, poslanec Barres je dal uvrstiti v vojske svojega edinega 17letnega sina. Neki minister je rekel, ogledujoče se po svojih elegantno opremljenih sobanah: »Kdo ve, če bom prihodnji teden še tako imenitno stanoval, ali pa bom spal pod šotorom, glavo naslonjeno na telečnjaku. Pojutrišnjem moram odpotovati«.

Aprovizacijsko vprašanje v Parizu je silno težko in kljub vsem zatrjevanjem menda ni popolnoma rešeno. So pesimisti, ki vprašujejo, če Parižanom ni odločno lakote umreti! Kdo ve, kako bo s tistimi 100.000 kvintali moke in malo tisoči konj in volov iz senjskega departementa, ki naj bi prehranili 3 in pol milijona pariških prebivalcev. Predvsem bo manjkalo prometnih sredstev, saj bodo železnice več tednov morale služiti izključno vojaškim svrham. Kaj bomo v tem času jedli? Potem pa se tolažijo s pristnim pariškim optimizmom: »Smrt od lakote nam še ni tako blizu... In potem leta 70. menda tudi niso pojedli vseh miš!«

»Echo de Paris« konstatira, da se je podal minolo noč angleški poslanik v Elizej, kjer se je ravno vršil ministrski svet, da pada neko važno naznanilo svoje vlade. Viviani je zapustil svoje tovariše ter sprejel angleškega diplomata, ki se je nato podal k predsedniku republike. Viviani in Poincaré sta bila po pogovoru z njim očividno zelo zadovoljna.

Nad Parizom plovejo aeroplani proti vzhodu.

Ministrski svet je skoro permanenten. General Joffre bo imel najvišje poveljstvo nad armado. V vojnem ministru so že 70 ur neprestano na delu. Načrti generalnega štaba so bili včeraj predloženi vladi, ki jih je odobrila. Notranji minister je storil vse mogoče za preskrbo prebivalstva z živili. Nakopičili so ogromne količine žita.

VITEŠKO SREČANJE NEMŠKIH IN FRANCOSKIH VOJNIH VPOKLICAN-CEV.

Genova 3. avg.: Sinoči odšli so tukajšnji nemški vojni obvezanci v slovesnem sprevedu z godbo na čelu in spremljani od tukajšnje nemške naselbine na kolodvor, da odpotujejo v domovino. Isti čas so ravno tako slovesno in navdušeno z godbo na čelu dospeli na kolodvor francoski vojni vpoklicanci. Obolji so se viteško pozdravili in želeli drug drugemu srečo.

Rusija zbira velike sile ob rumunski meji.

Bukarešt 3. avg. Adevverul poroča: Ruska vlada je po svojem poslaniku Poklevski-Kozielu obvestila našo vlado, da so vse ruske meje nasproti Rumuniji zaprte in da smejo voziti vlaki le do meje. V Ungheniju, ruski obmejni postaji pri Jasiju, koncentrirajo se ruske čete, v Kišenevu stoji 20 vojaških vlakov, ki so pripravljeni, da prepeljejo ruske vojake na rumunsko mejo. V Skuleni, obmejna točka ob besarabsko-rumunski meji, je došlo več artiljerijskih polkov. Material za zgradbo mostov je na ruski strani ob rumunski meji pripravljen. Prebivalstvo v Jassyju in v okolici je zelo razburjeno, ker se trdi, da nameravajo Rusi zasesti Moldavo.

Med Rusijo in Nemčijo.

BITKA MED RUSI IN NEMCI.

Königsberg, 4. avgusta. (C. kr. kor. urad.) Nemške čete so naskočile Kibarty. Rusi so se umaknili proti vzhodu, pustivši Nemcem mnogo vjetnikov. Nemške izgube so majhne. (Kibarty je majhen kraj na Ruskem blizu meje, ob strateško važni železnici, ki vodi v Kovno.)

NEMCI UJELI 8 RUSKIH ULANCEV.

Königsberg 5. avg. (Kor. urad.) Pri Lengwetkenu so ujeli nemški črnovojniki osem mož neke ruske ulanske patrulje. Privedli so jih v Königsberg.

RUSKI NAPAD NA MEMEL ODBIT.

Wolfov biro poroča: Del posadke Memela je dne 3. t. m. odbil napad sovražnih mejnih straž v smeri od Krottingen. Memel je najsevernejše mesto Nemčije. Šteje 20.000 prebivalcev, ima precejšnjo luko in je važno trgovišče za les iz Rusije in žito iz Litave. Leta 1812. so Memel zasedli Rusi.

BOJI NA ŠLESKO-RUSKI MEJI.

Katovice, 3. avgusta. Od tu se čuje iz vzhoda močno gromenje topov. Prišel se je boj na Przemsl, mejni reki proti Rusiji. Meja je oddaljena od tu le dve uri.

DEMONSTRACIJE PROTI RUSKEMU POSLANIKU V BEROLINU.

Berolin, 3. avgusta. Ruski poslanik je danes opoldne zapustil Berolin. Pred poslaništvom se je zbrala velika množica. Ko so člani poslaništva stopili v avtomobile, je množica klicala fej. Poslanika so spremljali policisti.

ZAPLENJENE RUSKE DENARNE ZALOGE.

Berolin, 5. avgusta. (Kor. urad.) Pri tukajšnjih velebankah so zarubili naložene ruske denarne zaloge kot lastnino sovražne velesile.

„Slovanska“ Rusija.

Bili so časi, ko so nekateri Slovani mislili, da je slovanska država, prijateljica in pokroviteljica Slovanov. Taki nazori so se mogli razvijati le tam, kjer Rusije niso bližje poznali in kjer niso od blizu gledali njenih »ljubeznivosti« do svojih slovanskih sosedov in podložnikov. Srečni tisti Slovani, ki niso na lastni koži čutili ruskih objemov. Zakaj, kdor jih je čutil, ta se je lahko živo prepračil, da je pokroviteljstvo Rusije pokroviteljstvo jetniškega paznika in prijateljski objem Rusije mrzel in silovit objem železne pesti.

Poljaki že nad sto let okušajo nasilne objeme ruske države. Vsaka druga država bi bila tako številnemu in kulturnemu narodu kakor so Poljaki dovolila vsaj nekoliko svobode in avtonomije. Rusija pa skoraj brez prenehanja kruto zatira Poljake, tepta njih jezik in vero. Vsaka država bi si med takim nadzorem kakor so Poljaki izku-

šala vstvariti vsaj kako vladi prijazno stranko. Rusija pa tega ni hotela in ni znala. In vendar so Poljaki slovanski narod s slavno zgodovino in s staro kulturo, ki daleč presega rusko kulturo. Najbolj čudno je pa še to, da so Rusi najgrozovitejše zatirali Poljake ravno takrat, ko so njeni agenti zunaj ruskih mej najbolj širili rusofilstvo. Zato je pa gotovo, da nobena država nima v svojih mejah toliko sebi sovražnih elementov kakor ravno Rusija. Birokratična Rusija je toliko slepa in brezčutna, da se tega skoraj ne zaveda. Francoski časopisi pa sedaj, ko je Rusija zakrivila svetovno vojsko, dosti glasno grajojo velikansko politično napako Rusije, ki si v sto letih ni znala pridobiti zaupanja Poljakov ter si ni vzgajala niti najmanjše Rusiji vdane poljske stranke. Nasproti Poljakom se ruska politika nikoli ni ravnala po načelih kake slovanske vzajemnosti ter ni imela niti toliko politične modrosti, da bi vsaj z ozirom na lastno korist ravnala nekoliko obzirneje in prijazneje.

Nekoliko bolj slovanski videz je imela ruska balkanska politika. Rusija je balkanskim Slovanom pomagala, da so se rešili turškega jarma. Ali je to delala iz ljubezni do Slovanov? Nikakor ne, ampak le zato, da bi mogla s pomočjo balkanskih Slovanov omajati Turčijo, zavladati nad Balkanom ter si priboriti pristojo pot v Sredozemsko morje. Tudi Srbijo podpira samo zato, da bi mogla Avstrijo izriniti z Balkana ter Bulgarijo ovirati, da ne bi prišla preblizu Carigrada. Sredi vojske balkanskih zaveznikov proti Turčiji je bila Rusija vsled prevelikih črnogorskih in srbskih zahtev v albanskem vprašanju prisiljena odkrito izjaviti, da se kot samostojna velesila ne more dati voditi od srbskih ali črnogorskih, ampak le od realnih ruskih koristih; Rusija je Balkancem glasno zaklicala, da jo mora voditi le težnja za razširjenju ruskega vpliva. To je dejansko pokazala v svojem ravnanju nasproti Bulgarom, ki jih je neusmiljeno izročila neslovanskim Rumunom, slovanomrznim Grkom ter Turkom, dasi bi bila z lahkoto ukrotila Rumune in Grke ter zadrževala Turke. Ruski uradni časopisi so z veliko slastjo ponavljali grške laži in klevete proti Bulgariji. Zato so se Bulgari po veliki večini odvrnili od Rusije, ker ji nič več ne zaupajo. Edino Srbi še zaupajo Rusiji. A tudi to medsebojno zaupanje ni zgrajeno na podlagi slovanske vzajemnosti, ampak na skupni mržnji proti Avstriji in proti katoliški Cerkvi.

Notranja ruska politika ima dve vodilni načeli: rusko narodnost in pravoslavje. Po teh načelih zatira vse druge narodnosti, slovanske in neslovanske ter vse druge vere, najbolj pa katoliško. V novi dobi ni nobena država tako grozovito in vstrajno preganjala katoličanov kakor Rusija. Ravno zadnji dve leti je Rusija zopet zelo očitno pokazala svoje nespravljivo sovražstvo proti katoličanom. Rusko zunanjo politiko pa vodi težnje po veliki svetovni ruski državi, ki naj bi na jugu, severu, zahodu in vzhodu strla vse, kar ji ovira prosto pot do svetovnih morij, in potepala vse, kar zadržuje njeno ekspanzivnost. Predvsem si pa želi pridobiti odločilno in vodilno vlogo na Balkanu, da bi mogla ob ugodni priliki zasesti Carigrad. Slovani in katoličani torej nimajo nobenega razloga, da bi se ogrevali za Rusijo, ampak še nasprotno. Rusija sama bi pa boljše storila, da bi najprej uredila svoje gnile notranje razmere.

Notranji sovražniki Rusije.

Iz mnogih gubernij evropske Rusije se poroča, da rapidno nastopajo nalezljive živinske bolezni, katerim postane žrtev tisoče in tisoče govedi, konj in prešičev. Prebivalstvo, ki je že radi slabe letine itak udarjeno, živi v groznem obupu. »Ruskoje Slowo« poroča o velikem poginju živine iz 12 gubernij. V guberniji Rjensan je izbruhnila v 400 vaseh goveja kuga. 8000 govedi je poginilo v enem dnevu. Kmetje pripeljejo z največjo naglico zdrave živali na sejme in pospešujejo razširjenje te bolezni. V Kobrovskiju je obolelo 50 oseb po zaužitju mesa, ki je bil od v naglici zaklane živine. V guberniji Vitebsk je poginilo več sto konj. V guberniji Jaroslaw razsaja smrkvost pri konjih, katerih je na tisoče poginilo. Mobilizacija konj je pri ravnokar nastopajočih živinskih boleznih skoro nemogoča. Poročila o eksplozijah v ruskih vojnih zalogah vedno še prihajajo. Večinoma so pognali te zaloge v zrak koruptni uradniki, da

ska in neozdravljiva korupcija in podkupljivost ruskega uradništva, ki je povzročila poraz v rusko-japonski vojski, grozi tudi sedaj Rusiji s strašnim porazom. Edino korupcija turškega uradništva se dá še primerjati z rusko. Vsled tega je mobilizacija zelo ovirana in armada sploh v slabem stanju. Vojaški strokovnjaki trdijo, da ima Rusija komaj milijon za vojsko sposobne armade. Promet na ruskih železnicah je celo v mirnem času zelo počasen in nereden.

Rumunska odločno za Irozevo.

Bukarešt. (Kor. ur.) V »Universulu« objavlja podpredsednik rumunske zbornice Storc uvodnik proti izjavam proti naši monarhiji in izvaja: Manifestanti in časnikarji, ki zahtevajo, da naj zasleduje Rumunija politiko, ki naj bo naperjena proti Avstro-Ogrski, naj ne pozabijo, da so klici naperjeni proti monarhiji, klici za Rusijo. Vpraša, če so manifestantom znane posledice njih rovanja. Morebiti bi bile take demonstracij umljive, če bi ostala avstro-ogrsko-srbska vojska lokalizirana, a o stališču mednarodne korektnosti se ne morejo opravičiti. Če pa pride do velike vojske, naj Rumunija ne pozabi, zakaj Rusija Srbiji pomaga. Vzrok ni slovanska sentimentalnost, marveč da se uniči Avstro-Ogrska v smislu besedi nekega ruskega državnika, da vodi pot do Dardanel čez Dunaj, a ta pot vodi ob enem tudi čez truplo Rumunije. Če zmaga Rusija, Evropa ne bo imela nikakega povoda, da ji pomaga, če bi hotela Rusija iz Rumunije napraviti nekaj ruskih provinc. Večkrat že je hotela Rusija razdeliti Rumunijo, vedno se je uprla Avstro-Ogrska, tista Avstro-Ogrska, proti kateri se zdaj demonstrira. Na strani Avstro-Ogrske ostane vsekakor narodna samostojnost Rumunije nedotaknjena, če že trozveza zmaga ali ne. Mednarodna politika ne sme biti čuvstvena. Edinstvo Rumunije brez strankarske razlike edino jamči za bodočnost dežele. V Rumuniji se nahaja tudi mož, ki lahko to naziranje primerno izrazi.

Srbija v boju.

S SRBSKEGA BOJIŠČA.

Dunaj 4. avg. (Kor. urad.) (ob 11. uri 20 minut). Ob meji pred sovražnikom je mirno.

PREKINJENJE DIPLOMATIČNIH ZVEZ MED NEMČIJO IN SRBIJO.

Dunaj, 4. avgusta. Kakor se trdi, se prekinjejo diplomatske zveze med Nemčijo in Srbijo. Nemški poslanik baron Giesinger se nahaja še v Nišu.

SRBI ZOPET STRELJAJO NA DONAVSKI PARNIK.

Iz dunajskih listov posnemamo: Nižje srbskega kraja Praova so Srbi streljali na avstrijski parnik. V kratkih presledkih je priletelo na parnik četero strelcev, od katerih sta dva prevrtala zgornji del ladje. K sreči ni nihče ranjen. Poveljnik ladje je nato prekinil vožnjo, ker bi bil prišel v najbližji stik srbskega obrežja. Potem se je parnik »Karl Ludovik« obrnil na rumunski otok Ostrovlmare blizu Gogosa. Ondi je bil usidran parnik »Bela«, katerega so spotoma Srbi tudi obstreljevali. Oddali so 29 strelcev. Trije mornarji so bili težko ranjeni in so jih prepeljali v bolnico Turn-Severin.

SRBSKE BANDE.

Dvoje uradnih poročil leži doslej pred nami, ko so srbske bande poizkušale udreti na avstrijska tla. Da se bo pojavil boj s temi bandami, ki so nekaka zapuščina bosanskih vstašev, se je že vnaprej računalo. Ze za časa aneksijske krize je Srbija oborožila bande, a je v svoji izjavi od marca 1909 izrecno izjavila, da jih razpusti. Dokumenti, katere je grof Berchtold predložil kabinetom vesil, so nas najnatančneje poučili o namenu, organizaciji, oboroženju in izvežbanju teh band. Zanesle naj bi v našo deželo majhno vojsko, motile zbiranja, nahajalske prebivalstvo, uprizorile upore na cesti, železnici in brzojavu. Nastopile so v tem boju že dvakrat.

Pri Progorju ob Savi je poizkusila banda od 50 do 60 mož zaman prekorati reko. Ta Progor je majhen kraj na levem savskem obrežju med Mitrovico in Zemunom, toda bližje Zemunu ležeč. Mrtvi reveži in močvirja omogočujejo tod prehod. Bando so naše čuječe predstraže hitro prepodile.

Druga banda je hotela vznemirjati kraj Bjelino, ki leži v kotu, kjer se izliva Drina v Savo. Bjelina je znana vsled pripravljanja slivovke in zelo bogata na češpljah ter ima tudi v mi-

da so se morali Srbi sramotno umakniti od mesta Bjelina. Bjelin je utrjeno mesto, ima okoli 10.000 prebivalcev in leži ob severo-vzhodni bosanski meji na lepi ravnini med Savo in Drino. Bjelin je pristopen od vseh strani, Drina teče mimo v daljavi 7 km. Ko je knez Milan Obrenović na prigovarjanje Rusije leta 1876. napovedal Turčiji vojsko, je ena cela srbska brigada pod poveljstvom generala Milojka Lešnjana prišla pred Bjelino, v nadi, da bo zasedla to mesto brez boja. Pa so se varali. Dan pred dohodom Srbov je dobil turški bataljon v Bjelino povelje, da gre v Zvornik. To so izvedeli srbski špijoni in javili Lešnjanu, ki se je odločil napasti Bjelin. A hrabri Bjelinčani, okoli 400 po številu, so odbili napad, napadli sami Srbe in jih popolnoma premagali.

SRBSKA NASILSTVA V MACEDONIJI.

Sofija, 2. avgusta. Bulgarskemu zunanjemu ministru so došla sledeča avtentična poročila: V Macedoniji vlada najhujša lakota. Vsa živila so prebivalstvu s silo vzeli. Srbi vsiljujejo mohamedancem orožje in jih silijo zasledovati bežeče Bulgare. Veliko bulgarskih in turških velikašev je zaprtih. Položaj je nevdružljiv.

NAPETOST MED SRBIJO IN GRŠKO.

Solun (Kor. urad.) (Zakasnelo došlo) Srbske oblasti so pred kratkim v Gevgeliju v več grških hišah kakor tudi v škofovi prestolici izvedli preiskave po skritem orožju. Veliko Grkov je namreč osumljenih, da so sovražni Srbom, vsled česar je že nastala precejšnja napetost med Grki in Srbi.

SRBI PREŠLI BULGARSKO MEJO?

Sofija, 2. avgusta. Včeraj in predvčeraj so prekoračile mnoge srbske čete srbsko-bulgarsko mejo. Mnogi od vojakov imajo po dve puški.

SRBIJA ODREZANA OD SOLUNA.

Solun. Brzobjavno zvezo med Solunom in Skopljem so pretrgali bulgarski vstaši v dolini reke Vardarja.

Stališče Italije.

Dunaj, 4. avgusta. Tukajšnji poučeni krogi izjavljajo glede na stališče, ki ga je zavzela Italija: Italija je izjavila svojo nevtralnost, ker jo je Nemčija zgolj obvestila, da se Nemčija nahaja v vojnem stanju z Rusijo. Kadar bo Italija obveščena po Nemčiji, da je Nemčija v vojski tudi s Francijo, se bo odgovor Italije drugače glasil.

Rim, 4. avgusta. »Tribuna« piše: Nevtralnost v tem trenutku bi Italijo uničila. Ponižana in brez moči bi stala nasproti zmagovalcem. — »Corriere d'Italia« piše: »V tistem trenutku, ko prekoračijo ruski kazaki avstrijsko mejo, vrže Italija svoje sile na francosko mejo, da oslabi francosko mejo v njenem boju proti Nemčiji. Če bi Italija ne izpolnila svoje jasno predpisane dolžnosti nasproti trozvezi, bi zaslužila splošno zaničevanje.« — Celo dozdej protiaustrijski »Mattino« piše: »Če pride do vojske, bo Italija marširala s svojimi zavezniki in zanje zapostavila vse svoje vojaške sile.«

Finska pred revolucijo.

Berolin. Tukajšnji listi prinašajo vest, da se nahaja Finska pred revolucijo avtonomistov in Švedov. Ljudstvo je ogorčeno posebno radi tega, ker je okraj Viborg odcepljen od Finske in priklopljen Rusiji. Revolucionarji so pripravljani, da se dvignejo tisti čas, ko nastopijo sovražnosti med Rusijo in Nemčijo.

Berolin. V Finski so preskrbljeni revolucionarji z veliko množino pušk in streljiva, zdi se, da potom Švedske. Vlada vé za to municijo, ali skrivališča do sedaj ni mogla najti.

Tudi Turčija se giblje.

Carigrad. Tukaj pozdravljajo z velikim veseljem napredovanje avstrijskih čet v Srbiji. Časopisi odločno zahtevajo, da pograbi vlada za to priložnost in obračuna z Grčijo.

Carigrad, 5. avgusta. (C. kr. kor. urad.) Otomanska vlada razglaša, da ostane Stogomo nevtralna. Ob enem razglaša, da ostanejo Dardanele za vse bojne ladje zaprte.

Carigrad, 5. avgusta. (C. kr. kor. urad.) Vlada je izdala odredbo proti podražitvi živil.

Naročajte „Slovenca“!

Druge države.**ABSOLUTNA NEVTRALNOST ŠVEDSKE?**

Stockholm. (Kor. ur.) Švedska vlada je izjavila svojo absolutno nevtralnost med sedanjo vojsko.

Stockholm 5. avg. (Kor. ur.) S kraljevo naredbo je vpoklican peti razred črne vojske.

Stockholm. (Kor. ur.) Da zagotovi nevtralnost, je mornariško ministrstvo mobiliziralo brodogojce, pomorske pozicije in signalni ustroj, in je vpoklicala pod orožje več častnikov in vojakov.

STALIŠČE NIZOZEMSKA.

Haag, 4. avgusta. (Koresp. urad.) Zbornica se je zbrala, da sklepa o nujnem zakonskem načrtu radi vojske. Predsednik je apeliral na slogo vseh strank. Ministrski predsednik je izjavil, da so kraljica in ministri odločeni, da z vsemi silami varujejo nevtralnost in s hladno krvjo in odločno pričakujejo, kar prinese bodočnost. Zbornica je brez razprave sprejela več nujnih predlogov.

NEMČIJA IN NIZOZEMSKA.

Haag. (Kor. ur.) Nemški poslanik je pozitivno zagotovil, da Nemčija Nizozemski ne namerava staviti ultimata in da bo respektirala nevtralnost Nizozemske, če bo Nizozemska natančno nevtralnost izvajala.

Haag. (Kor. ur.) Energično se uradno dementira, da bi bili Nemci vpadli v nizozemski Limburg.

Amsterdam. (Kor. ur.) V Amsterdamu se poročilo o vpadu nemških vojakov uradno najodločnejše dementira.

DANSKA PROGLASILA NEVTRALNOST.

Kodanj, 5. avgusta. (Kor. urad.) Ker je izbruhnila vojska med Nemčijo in Rusijo ter Nemčijo in Francijo, je sklenila danska vlada, da bo med vojsko absolutno nevtralna. (Nevtralnost Danske je za trozvezo velike važnosti, ker obstaja na Danskem še danes iredenta, ki bi rada Nemčiji Šlezvik in Holstein odtrgala.)

BULGARSKI PROSTOVOLJCI ZA AVSTRIJO.

Macedonski major Atanaza je zbežal, kakor smo že omenili, k legi 10.000 prostovoljcev in sporočil avstro-ogrskemu poslanstvu v Sofiji, da je njegova četa pripravljena korakati proti Srbom. Na poslanstvu so mu odgovorili, da se Avstro-Ogrska za to izkazano simpatijo srčno zahvaljuje, vendar pa za sedaj ne potrebuje te pomoči.

Na zborovanju zastopnikov bank, trgovinske in obrtniške zbornice ter vlade se je sklenilo, da se v sobranju vložijo nujni predlog, naj se vpelje enomesečni moratorij.

CESAR ZA RDEČI KRIŽ IN SVOJCE VPOKLICANIH.

Dunaj, 5. avgusta. (C. kr. koresp. urad.) Cesar je daroval za namene Rdečega križa in za potrebne družine vpoklicanih na Avstrijskem in Ogrskem za vsako državo po pol milijona kron, nadalje za potrebne družine rezervistov v Bosni in Hercegovini 100 tisoč kron.

ZDRUŽENE DRŽAVE NEVTRALNE.

Iz Washingtona se poroča, da so Združene države proglasile nevtralnost. Razglasitev se takoj izvrši.

AMERIKANCI ZAPUŠČAJO EVROPO.

Washington, 3. avgusta. Reprezentančna zbornica je dovolila 250.000 dolarjev za prevoz Amerikancev iz Evrope v Ameriko.

Prestolonaslednik v Budimpešti.

Budimpešta, 5. avgusta. (Kor. urad.) Nadvojvoda Karel Franc Jožef je nadaljeval svoje nadzorovanje vojaških institucij. Ko si je ogledal pionijske čete, se je peljal z avtomobilom v vojašnico Marije Terezije, tam nadzoroval pehotne čete in odlikoval več infanteristov z ogovorom. Nato se je peljal v kavalerijsko vojašnico in tam nadzoroval moštvo. Nadvojvodinja Cita je obiskala bolnišnico in zopet izrazila svoje zadovoljstvo nad tem, kar je videla.

Budimpešta, 5. avgusta. (C. kr. kor. urad.) Prestolonaslednik Karl Franc Jožef in njegova soproga nadvojvodinja Cita sta sprejela v avdienci ministrskega predsednika grofa Tisza in njegovo soprogo, vse ministre, generaliteto, tajne svetnike in visoko aristokracijo.

Razna poročila.**SV. OČE JE GOVORIL.**

Sv. oče je sprejel včeraj romarje iz Kolumbije. V odgovoru na kolumbijskega

skega poslanca dr. Arango se je papež izrazil, da obžaluje strašno nesrečo, ki preti Evropi, in je priporočil romarjem, naj molijo, da se velesile zedinijo, da se katastrofa ne razširi in da pekelnemu triumfira.

VOJAŠKA KONVENCIJA AVSTRIJE Z RUMUNIJO.

Kakor se od diplomatične strani poroča, je vojaška konvencija med Avstro-Ogrsko in Rumunijo še v polni veljavi. Potekla bi bila šele prihodnje leto. Njene posledice se same od sebe kažejo. V resnici je kralj Karol brzojavno odgovoril cesarju Viljemu, da stoji zvest določbam vojaške konvencije z Avstro-Ogrsko na strani Nemčije in Avstrije.

VZDRŽAVANJE SVETOVNE TRGOVINE.**Važna akcija Amerike za pomorsko trgovino.**

Iz Washingtona se poroča, da je mornariški odsek reprezentacijske hiše in senata sklenil, da bo vzdržal svetovno trgovino za časa vseh vojskinih zapletljivajev v Evropi.

DIJAŠTVO NA DELU V LVOVU.

Lvov, 5. avgusta. (C. kr. kor. urad.) Ker je bilo vpoklicanih veliko število sprevodnikov električne cestne železnice, so se dijaki prostovoljno oglašili, da nadomeščajo vpoklicane sprevodnike. Danes je opravljalo že več dijakov sprevodniško službo.

RUSKI DEZERTERJI.

Krakov. Veliko število ruskih dezertirjev je pobegnilo preko meje v Avstrijo. Naše oblasti so proti njim obzirne, pa tudi oprezne.

NEMŠKI PETERBURŠKI POSLANIK V STOCKHOLMU.

Stockholm, 3. avgusta. (Kor. urad.) Nemški poslanik v Peterburgu grof Pcurtales se je pripeljal s poslaniškim in s konzulatnim osobjem v Stockholm s parnikom, ki je vozil pod ameriškansko zastavo. S posebnim vlakom se je nato peljal v Trelleborg.

MORATORIJ V ITALIJI

se je proglasil. Veljaven je do 20. avgusta.

× × ×

DEŽELNOZBORSKE VOLITVE V GALICIJI USTAVLJENE.

Lvov 5. avg. (Kor. urad.) Uradna Gazetta Lvovska prinaša v uradnem delu razglas namestnika s katerim se razveljavijo že razpisani termini za deželnozbornske volitve.

SESTRA NADVOJVODINE CITE STOPILA V SAMOSTAN.

Te dni je princezinja burbonska in parmska, starejša sestra nadvojvodinje Cite stopila v benediktinski samostan na otoku Wight kot redovnica. Tudi druga starejša sestra, princezinja Adelheida je stopila v ta samostan pred dvema leti, v katerem se je nekaj časa nahajala tudi nadvojvodinja Cita. Tej svečanosti je hotel prisostvovati tudi nadvojvoda Karel Franc Josip in njegova soproga nadvojvodinja Cita, ali zaradi nesrečnega sarajevskega dogodka sta morala to pot opustiti.

Ij Bosenski odbor v Ljubljani

naznani, da izide ta teden v »Katoliški tiskarni lepa knjižica: Peterček, apostol sv. obhajila, ki je najbolj primerno za šolsko mladino in ljubko čtivo za naše prvoobhajanje. Knjižica vsebuje resnično povest. Spisal jo je na Francoskem Bessières S. J. Prestavljena je že v češki, hrvaški, nemški in ogrski jezik. Za njeno kakovost govori dejstvo, da se je v prvem tednu razprodalo 3000 hrvaških in v prvih 14 dneh 12.000 nemških izvodov. Gotovo se bo tudi priljubila slovenskim vzgojiteljem in naši mladini. Komad stane 20 vinarjev. Naroča se izključno pod naslovom Bosenski odbor, Ljubljana, Alojzišče.

Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Album slik iz življenja pokojnega prestolonaslednika in njegove družice. Zbirka 14 krasnih slik, ki se dajo odločiti in porabiti kot razglednice, ali pa se v celoti lahko hranijo kot lep spomin. Cena tega krasnega albuma je izredno nizka in znaša samo 1 K, tako da stane torej vsaka slika okroglo 6 vin. Vsaka slika odnosno razglednica je umetniško dovršena ter po svoji izvršitvi daleč presega vse podobne slike, kar jih je do sedaj izšlo. Slike združene v tem albumu predložujejo naznačilnejše dogodke iz življenja pokojnega prestolonaslednika, iz katerih je posebno razviden njegov ljudomilni značaj, moška moč ter skrb do lastne družine in vseh narodov velike avstrijske domovine. Ta krasni album se dobi in naroča v »Katoliški Bukvarni« in prodajalni

»Katol. tiskovnega društva« (H. Ničman) v Ljubljani.

Ljubljanske novice.

Ij Sladkorni podkarnet v Ljubljani. Danes se je c. kr. deželni vladi izročila še naslednja vloga: Kakor je razvidno iz priložene okrožnice, katero je 3. avgusta 1914 razposlal ljubljanski sladkorni podkarnet, za katerega oskrbuje razpečavanje Jadranska banka v Ljubljani, onim trgovcem, ki ne pripadajo temu subkarnetu, izvršuje banka nadaljnje naročbe na sladkor le tedaj, ako se prejšnje plačajo. Iz tega izhaja, da se sladkorni kartel ne ozira na moratorij. Ker vsled splošnih težav v denarnem prometu prejšnjih faktur ni mogoče plačati, ostajajo trgovci izven kartela brez sladkorja in vsled tega seveda tudi konsumenti ne dobe tega tako važnega živila. C. kr. deželna vlada se nujno prosi, da temu postopanju napravi konec in nemudoma razpusti sladkorni podkarnet in tako varje koristi ostalega trgovstva in konsumentov.

Ij Dijaki II. gimnazije, stanujoči v Ljubljani, ki bi hoteli prostovoljno prevzeti kake pomožne posle, odgovarjajoče njih sposobnosti in močem, naj se jim prej zglaš pri ravnateljstvu. Tisti, ki so na deželi, bodo največ koristili, če bodo pomagali pri raznih gospodarskih delih.

Ij Tu stanujoči učenci 5. in 6. razreda I. mestne šole, ki bi smeli z dovoljenjem starišev prevzeti kake posle pomožne akcije, za katere so sposobni, naj se zglaš v četrtek dne 6. t. m. od 11. do 12. ure dopoldne v voditeljski pisarni na Ledini.

Ij Umrli so v Ljubljani: Dne 4. avgusta: Damjan Arko, žel. sprevodnik v pok., 69 let, Škofja ulica 9. — Frančiška Pirc, bivša predilniška delavka, 72 let, Hrvatski trg 1. — Ludovik Schley, južne železnice vratar, 49 let, Kolodvorska ulica 22. — Terezija Presker, zasebnica, 57. Cesta na južno železnico 1. — V deželni bolnišnici: Dne 1. avgusta: Mih. Mlinar, občinski ubožec, 41 let. — Dne 2. avgusta: Alojzij Rihar, delavec, 27 l. — Marija Tomc, cerkovnikova žena, 64 let. — Dne 3. avgusta: Marija Pogeljšek, kuharica, 58 let.

Ij Izredni občni zbor društva uradnikov c. kr. užitnine, ki je bil določen na 9. avgusta 1914 v Ljubljani, je preložen na poznejši čas.

Ij Skozi okno skočil. Ivan Knajpič, krojaški pomočnik, se je pripeljal v Rogaske Slatine, da bi šel v Ljubljani na vojaški nabor. Danes ponoči pa je v Vegovi ulici št. 8 skočil iz okna na cesto, kjer je obležal. Prepeljali so ga v vojaško bolnišnico.

Dnevne novice.

+ **Čenjenim naročnikom!** V sedanjih dneh tudi uprava našega lista ne more tako ustreči željam cenj. naročnikov, kakor bi bilo treba. Prvič nam naročila in pa denarne pošiljatve vsled velikega navala na poštah vselej ne morejo došpeti v naše roke, kakor se to godi v mirnem času; drugič trpi vsled velikega prometa tudi odpošiljatev časopisov, katerih pošta pri najboljši volji ne more tako točno odpošiljati, kakor se je to godilo poprej. Prosimo torej potrpljenja! Vsakemu odpošljemo list t a k o j, k o p r e j m e m o n a r o č n i n o. Pri naročilih brez denarja moremo list pošiljati le štiri dni, potem se pošiljanje ustavi, ker ni mogoče imeti sicer potrebnega razporeda. K sklepu pa ponovno opozarjamo, da hodi denar po položnicah tri do štiri dni, torej ne moremo lista odposlati takoj prvi ali drugi dan po odpošiljatelj zneska. Naše zaupnike prosimo, naj nove naročnike o tem pouče!

+ **Zveza Orlov** prosi člane predsedstva, ki so ostali doma, da se udeležijo seje, ki se bo vršila v petek ob 6. uri zvečer v »Kat. tiskarni«. Seja je važna!

+ **Sankcioniran deželnozbornski sklep na Koroškem.** Cesar je sankcioniral sklep deželnega zbora na Koroškem, vsled katerega je določen prispevek zavarovalnic k trošku gasilnih društev za podporo ponesrečenih gasilcev in njih vdov ter otrok, prispevek je dolžnostno zavarovanje gasilnih društev in za odškodnino ob vožnji k požarom obolelih ali ponesrečenih konj.

+ **Predsedstvo deželnega in gospejnega društva »Rdečega križa«** za Kranjsko v Ljubljani prosi vse dame, ki so voljne šivati za »Rdeči križ«, da prevzamejo dela v Alojzijeviču I. nadstropje na Poljanski cesti.

+ **Katoliški shod v Nemčiji,** ki bi se moral te dni vršiti v Münstru, je preložen na nedoločen čas.

— **»Domoljub« št. 32** se bo pri odpošiljatelj nekaj zakasnil, ker ljubljanski

ska pošta ne more sproti odposlati vsega, kar imamo za odpošiljatev pripravljene. Upanje pa je, da se bo do nedelje lahko odposlal ves nalog lista.

+ **Jurij Karlin.** Umrli je dne 4. avgusta na svojem domu v Škofji Loki č. g. Jurij Karlin, župnik v z. p. Zadnje njegovo službeno mesto je bilo v Sorici, kjer je kot župnik pridno in z vso vestnostjo nelahko župnijsko oskrboval dobrih deset let. Poprej je služboval v Črnomlju in na Vrhniki. Nakopal si je notranjo bolezen (razširjenje srca), ki ga je prisilila, da je moral zaprositi dopust misleč, da mu bo prememba zraka poravnala zrahljano zdravje. Toda hiral je in hiral, dokler ni podlegel neizprosni smrti, ki ga je v četrstih letih (roj. 5. nov. 1871) pobrala izmed malega števila sošolcev-duhovnikov. Pokojni župnik se je veskozi kot dijak in kot duhovnik odlikoval po izredni marljivosti in skromnosti. Kakor čebelica se je pripravljval v dijaških letih za vse predmete, ne da bi bil kako lekcijo zanemaril. Dobrega, poštenega, neomadeževanega in veselega srca ni poznal ne nasprotstva, ne jeze. Bil je odkrit prijatelj svojim sošolcem. V službi kot duhovnik je ohranil iste lastnosti osobito v izvrševanju svojih dušnopastirskih dolžnostih. Edino razvedrilo mu je bilo risanje in slikanje. Da je imel veččo roko, priča župnijska pisarna in župnišče v Sorici. Počivaj, blagi gospod Jurij, v miru! — Pogreb bo jutri, v četrtek, ob osmih v Škofji Loki.

Domovinska požrtvovalnost.

Deset dijakov celovške realke se je oglasilo za vojaške prostovoljce. Častnik, pri katerem so se priglasili, ni v začetku hotel o tem ničesar slišati, češ, da ne znajo streljati. Tedaj pa potegnejo vsi po vrsti strelske legitimacije iz žepov; kajti vsi so se učili streljati v šoli. Na temelju tega so prosili, da se jih uvrsti v vojaško službo, v zameno naj se pa oprosti vojaščine deset družinskih očetov. Tudi na Kranjskem je bilo par slušajev, ko so naši kmečki fantje to storili.

Prepovedani časopisi iz Rusije.

C. kr. korespondenčni urad javlja: Prepovedani so periodični časopisi iz Rusije, neperiodični časopisi iz Rusije pa bodo podvrženi reviziji.

Melloracije planin pod Stolom.

C. kr. poljedelsko ministrstvo je dovolilo k nakupu in zboljšanju planinskega pašnika Zabreznico 50% državni prispevek.

— **Človekoljuben čin.** Več budimpeštanskih posestnikov je odpustilo stanarino za avgustov kvartal družinam, katerih očetje, oziroma možje so morali v vojake.

Samomorilni poizkus rezervista.

Iz Trsta poročajo: 40letni zidar Andrej Petelin, doma iz Sežane, je bil vsled mobilizacije pozvan v aktivno vojaško službo k sanitetnemu oddelku. Ker je pa v nedeljo popoldne nenadoma obolel, so ga odvedli na redarstveni inspektorat v ulici della Muda vecchia. Tu je pa nesrečnež nenadoma pograbil za škarje, ki so se nahajale na pisalni mizi, ter si z njimi zadal več ran v vrat. Zdravnik z zdravniške postaje, ki je bil pozvan k njemu na pomoč, ga je dal prepeljati v bolnišnico.

— **Poročil se je danes v cerkvi sv. Jožefa nad Celjem Franc Čuček,** veletržec in posestnik v Ptuj, z gospodično Antonijo Zibert, trgovko iz Ljubljane. Najiskrenejše častitamo!

— **S sabljo udaril po glavi.** Posestnik Franc Žavbi iz Smednika pri Kranju se je pred kratkem okrog polnoči prebudil iz spanja vsled smuljivega ropotanja. Misleč, da so kurji tatovi, vzame revolver in gre gledat okrog hiše. Tedaj zapazi na voglu človeka, katerega pa v temi ni spoznal. V tem hipu useka ponočnjak Žavbija s sabljo po glavi in zbeži. Žavbi ustrelji za njim, pa ga ne zadene. Žavbi je na glavi precej ranjen, in še večja bi bila rana, da ni imel na glavi precej kosmatega klobuka. Pozneje so dognali, da je napadalec 20letni fant, ki je hotel pregnati vasujoče fante.

— **Vojaka povozil vlak.** Vlak je povozil pri Gradcu vojaka Menningerja, ki je stražil železnico.

— **Umrli je na mrtvoudu c. kr. sodnik pri okrajni sodnji v Kopru g. Hilarij Hrobat.**

— **Retirali so v Št. Vidu pri Ljubljani visokošolca Cirila Cirmana in dve ženski, Heleno Bremc in neko Sajovic.**

— **Bombe na »Višegradu«.** Iz Reke se nam poroča: Kako je bilo neobhodno potrebno, da se že enkrat energično nastop proti srbski samopašnosti in provokacijam, dokazuje sledeči slučaj: Na parnik »Višegrad« se je ukrcal tudi neki Srb. V bližini Spljita je poskušal, da vrže v strojno bombo. K sreči se je to banditsko dejanje o pravem času preprečilo, ker so ga prijelo močne ro-

ke naših mornarjev. Čeprav je bil dobro prijet, je poizkušal, da bi bomba eksplodirala. Med tem so bomba ob pravem času ujeli. V Splitu so hudo delca oddali vojaški patrulji, ki je prišla na parnik in njegovo kabino natančno preiskala. Našli so še eno bombico. Ko se je patrulja vračala na suho z vjetim Srbom, ga je razburjena množica iztrgala iz vojaških rok in ga takoj raztrgala.

— **Iz Idrije.** Dne 2. avgusta se je pri nas konstituiral odbor »Rdečega križa« v pomoč obolenih in ranjenih vojakov. Ženskem odboru načeljuje soproga dvornega svetnika Billek, njej ob strani stoji gospe svetnikove Pirnat in Štnerak in poveljnika veterancev g. zak. Moški odbor sestoji iz načelnika podružnice »Rdečega križa« monsiora Arko, zdravniškega svetnika dr. Štnerak in poveljnika veterancev g. Fr. Kosa. 26 žensk se je dosedaj prostovoljno oglasilo za potrebo ranjencev in jih še veliko pristopi, ko bode vpejal nauk za hitro pomoč dr. Štnerak. — Na občnem zboru veteranskega društva se je z navdušenjem sklenilo vse storiti, da se olajša obolenim in ranjenim njih položaj, da se Idrija častno odzove patrijotični svoji dolžnosti.

— **Odlikovanje.** Dr. Fr. Fellinger, rektor avstrijskega gostišča v Jeruzalemu, je obhajal dne 22. julija 25letnico mašništva. Pri tej priliki ga je imenovali sveti oče Pij X. za svojega hišnega prelata. Ad multos annos!

— **Manifestacije v Trebinju.** V Trebinju je preteklo sredo napravila vojaška godba mirozov. Takoj se je zbrala velika množica ljudstva, ki je manifestirala za Avstrijo in cesarja. Nosili so v spredu podobne cesarja in ranjkega prestolonaslednika Franca Ferdinandanda.

— **Občinski svet v Dubrovniku razpuščen.** Kokor smo že poročali sta bila dubrovniški župan dr. Cingrija in podžupan dr. Pugliesi aretirana. Ljudstvo je z velikim zadoščanjem in veseljem sprejelo to novico ter je priredilo velikanske manifestacije.

— **Ustavljena hrvaška lista.** Hrvaška vlada je ustavila časopisa »Podravska hrvatska straža« in »Napred« v Koprivnici.

— **Odredbe v Zagrebu.** Gostilne v zagrebu se ne smejo odpreti pred 6 uro zjutraj in se morajo zapreti ob 8. uri zvečer. Kavarne ne smejo odpreti pred 5 uro zjutraj, zaprte morajo biti ob 10. zvečer. Hišna vrata in vrata odprtih trgovin in pisarn se morajo zapreti ob 7. zvečer; prodajalne živin in brivnice morajo biti zaprte od 8. zvečer do 5. zjutraj.

— **Nov odvetnik.** Odvetniško pisarno otvori g. dr. Albin Smola.

— **Prestavljen je predsednik Zveze jug. žel. uradnikov,** revident juž. želez. g. Črnagoj iz Trsta v Inomost.

— **Proti draginji.** Iz Morav. Ostrove se poroča: Okrajno glavarstvo je izdalo svarilo na vsa društva, da se vzdrže vsakega povišanja cen in naj v tem smislu delujejo tudi na svoje člane, drugače bode okrajno glavarstvo prisiljeno, da izda maksimalne cene. Iz Vitkovcev se poroča, da je mestno poglavarstvo izdalo klic na mestno prebivalstvo, katero naj podpira oblasti v vzdrževanju miru in da se preskrbi z hrano v navadni meri, da se cene živin ne povišajo. — Iz Celovca se nam piše: Zveza koroških trgovcev se je obrnila na svoje člane, naj ne dajo svojim odjemalcem nobenega povoda za pritožbe proti draginji, ampak naj se zadovolje z navadnim dobičkom.

— **Občinski tajnik iz Žalca aretiran.** Poroča se nam, da je občinski tajnik iz Žalca, Mikuš, aretiran, ker se sumi, da je v zvezi z belgrajsko »Narodno Obrano«.

— **Glede omejitve prometa s poštami nakaznicami v inozemstvo.** C. kr. trgovsko ministrstvo je odredilo z razpisom od 1. avgusta t. l., št. 34.568, glede omejitve prometa s poštami nakaznicami v inozemstvo sledeče: 1. En in isti odpošiljatelj sme enega in istega dne v inozemstvo odposlati le znesek, ki velja za eno pošto nakaznico v dotično deželo kot najvišji dopustni znesek. 2. Izjema je dopustna le tedaj, ako odpošiljatelj na verjeten način, n. pr. predložitev faktur, ne saldiranih računov itd. dokaže, da je dolžan dotično plačilo v inozemstvu izvršiti. Ako smatra poštni urad ta dokaz za doprinešen, sprejeti je vplačilo in predloženi dokazilni dokument na mestu, ki se ne da odločiti, krajevni in dnevni pečat pritiskati. Ako nastanejo glede pravilnosti ali zadostnosti istih pomisleki, oziroma ako poštni urad iz drugih vzrokov ne more presoditi ali se gre za gorenjim pogojem zadostujoči dokument, je vplačilo odkloniti in odpošiljatelj na c. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvu zavriniti. Istotako se postopa, ako obstoji utemeljeno domne-

vanje, da je nameravana izognitev v tej naredbi navedenih omejevalnih določb. 3. Ta naredba stopi takoj v veljavo.

— **Nov razglas o maksimalnih cenah.** Povodom mobilizacije določa deželna vlada za celo deželo Kranjsko izvemši stolno mesto Ljubljano, glede katerega so bile izdane posebne odredbe za prodajo blaga, imenovanega v naslednjem zaznamku, iz zaznamka samega razvidne najvišje cene. V kolikor se vrši prodaja tega blaga v prostorih ali na sejmskih stojnicah, morajo imeti obrtniki nabite najvišje cene v svojih prostorih, oziroma na svojih stojnicah. Kdor bi se ne držal teh predpisov, se bo kaznoval najstrožje po določilih obrtnega reda za vsak posamezni slučaj z denarno globo do 1000 K ali z zaporom do treh mesecev. Najvišje cene stopijo v veljavo z dnevom razglasitve in veljajo do preklica v detajlnem in trgovinskem prometu. — Najvišja cena, katera se sme zahtevati, je naslednje določena: pšenična moka št. 0 q 55 K, kg 60 h; pšenična moka št. 2 q 54 K, kg 59 h; pšenična moka št. 3 q 53 K, kg 58 h; ržena moka q 40 K, kg 44 h; koruzna moka q 28 K, kg 30 h; ajdova moka q 56 K, kg 60 h; pšenični kruh kg 58 h; rženi kruh kg 46 h; mešani kruh kg 42 h; riž kg 64 h; ješprenj kg 38 h; pšeno kg 50 h; fižol kg 44 h; krompir kg 08 h; kava kg 3 K 60 h; čaj, odprt 7 K; sladkor kg 88 h; sol kg 24 h; vino, navadno 1 K 12 h; pivo 1 48 h; jesih 1 24 h; namizno olje 1 K 60 h; goveje meso, I. vrsta kg 1 68 h; goveje meso II. vrsta kg 1 K 44 h; ovčje meso kg 1 K 44 h; svinjsko meso kg 1 K 80 h; telečje meso kg 1 K 80 h; prekajeno meso kg 2 K; slanina kg 2 K; svinjska mast kg 2 K 50 h; surovo maslo kg 3 K 60 h; sir kg 2 K 20 h; mleko 1 24 h; jajca kos 10 h; les, trdi m³ 8 K; les, mehki m³ 6 K; premog q 3 K; petrolej 1 36 h. — C. kr. deželna vlada za Kranjsko v Ljubljani, dne 1. avgusta leta 1914. — C. kr. deželni predsednik: S c h w a r z m. p.

— **Za »Rdeči križ«.** Deželni odbor dalmatinski je določil, da se uporabi v svrhe »Rdečega križa« fond »Spremnih vojnici dalmatinski«, ki znaša okoli 120.000 K.

— **Nova maša.** V Dolu pri Hrastniku bo služil prvo sveto mašo v nedeljo dne 9. avgusta č. g. Leopold Mayer, novomašnik nadškofije dunajske.

— **Imenovan je za poročnika pri ulanskem polku št. 4** gójenec Terezijanske vojaške akademije Karel Lavrič pl. Zaplas.

— **Prezentiran je za župnijo** Kotlje preč. g. Janez Serajnik, župnik v Timenci.

— **Prvo vojaško požarno brambo** so ustanovili pretekle dni v Celju.

— **Ubil se je v rudniku v Ljubnem** rudar Franc Hrobatič.

— **Aretacija.** V Mariboru je našla neka Terzija Murkovič 450 K denarja. Ta denar pa ni oddala oblasti, ampak ga je porabljala s svojim očetom Tomažem Murkovičem. Oblast pa je temu prišla na sled in je proti obema preiskavo uvedla.

— **Umril je v Celju 73 letni veteran** Sebastijan Antišer. Udeležil se je več vojn.

— **Za podporo Amerikancev v Evropi** so poslali njujorški bankirji 3½ milijona dolarjev.

— **Strašen čin očeta.** — 3 otroke in samega sebe usmrtil. Pretresljiv družinski prizor se je dogodil včeraj na Dunaju v Ottakringu. Mesarski pomočnik Jurij Fürst, kateremu je pred 2 letoma umrla soproga, je sebi in svojim trem otrocičem na strašen način končal življenje. Najprej je svoje otroke s štiletom težko poškodoval, potem pa, da bi jih rešil muk, še parkrat ustrelil nanje. Otroci so takoj umrli. Nato se ustrelil še samega sebe v sence. Motiv žalostne družinske drame je dosedaj še nepojasnen. Na nekem lističu, katerega so našli, je poročal nesrečnik, da je svoje otroke iz ljubezni in izpolnjujoč prisego, katero je dal svoji ženi na smrtni postelji, vzel seboj v smrt. Deklica je stara 7 let, fantič eden 5, drugi 4 leta.

— **127 let star birmanec.** Škof James Mc Golrick iz Dulutha je dne 14. julija v Cass Lake, Minn. podelil zakrament sv. birme nad 400 Indijancem, ki so prišli k zborovanju katoliških Čipeva Indijancev. Med birmanci se je nahajal tudi 127letni Indijance John Smith.

— **Svojim prijateljem in povabljenim svatom**

naznanjam tem potom, da sem daroval prvo sv. mašo pred določenim terminom dne 2. avgusta na Brezjah zaradi zavrek, nastalih vsled vojne. Svatovski pozdravi!

— **Orchovlje pri Kranju.**

Jakob Sajovic, novomašnik.

— **Izgubila se je zelo majhna psica** črnega života in belih nog. Najditelj naj jo proti nagradi odda ravnatelju druge državne gimnazije na Poljanah.

Konj jahač

Ceno se proda konj jahač, 10 let star, popolnoma zanesljiv, izurjen za vojaško službo. S konjem vred se proda tudi kompletno sedlo in posebej tudi še eno sedlo.

Poizve se Marije Terezije cesta št. 16, I. nadstropje. 2468

pritično stanovanje

Obstoječe iz 2 sob, kuhinje, shrambe ter poraba pralne kuhinje za novembrov termin na Dunajski cesti št. 66, za topničarsko vojašnico. Pojasnila se dobijo v pisarni istotam. 2470

trgovski pomočnik

Specerijske stroke za večji kraj na Gorenjskem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 2469.

Št. 4941.

Razglas.

V smislu § 11. deželnega cestnega zakona z dne 21. februarja 1912 dež. zak. št. 22 iz leta 1913 se naznanja, da je seznam občinskih cest in potov, ležečih v katastralnih občinah mesta ljubljanskega sestavljen ter je od 5. avgusta 1914 skozi 60 dni pri gospodarskem uradu mestnega magistrata ob navadnih uradnih urah vsakomur na vpogled razgrnjen.

O pravočasno vloženih ugovorih glede izpustitve kakšne občinske oziroma vpisa kakšne neobčinske ceste ali pota sklepal in razsojal bo mestni občinski svet ljubljanski.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 17. julija 1914.

— **Proti nakupu različnega manufakturnega blaga, se blagovolite obrniti na turdka**

A. & E. Skabernè,

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno!

obstoji od leta 1883.

— **Redno nizke cene!**

— **Potrtilim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljani soprog, ozir. oče, gospod**

Damijan Arko

sprevodnik juž. žel. v pok.

danes ob 7. uri zjutraj previden s sv. zakramenti, v starosti 72 let mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnika se vrši v sredo dne 5. avgusta ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Škofja ulica 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi pri Sv. Petru. 2471

Ljubljana, dne 4. avgusta 1914.

Uršula Arko, soproga. — Fran Arko, nadrevident juž. žel., Adolf Arko, c. k. kazn. pristav, sinova. — Kati in Ana, snehi.

2472 Brez vsakega posebnega obvestila.

— **Tugepolni javljamo vsem sorodnikom in znancem, da je naša ljubljena mati, stara mati, sestra, oziroma tašča, gospa**

Terezija Presker

zasebnica

po dolgi mukepolni boleznii v torek dne 4. avgusta 1914 ob 10. uri zvečer preminula.

Pogreb nepozabne ranjke se vrši dne 6. t. m. ob 6. uri zvečer s pokopališča pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu. Priporočamo jo v blag spomin.

Ljubljana, dne 5. avgusta 1914.

Marija Gregorka roj. Presker, hči. — Anton in Jožef Presker, brata. — Jožefa Molan roj. Presker, sestra. — Miroslav Gregorka, revident juž. želez., zet. — Dušan in Boris Gregorka, vnuka.

Stavbeno podjetje: Parketna tovarna: Strojno mizarstvo: Tesarstvo: Parna žaga:

Prevzamem javne in zasebne stavbe, železobetonske mostove, strope itd. — Popravila izvršujem po najnižjih cenah. — Izdelujem načrte in dajem strokovna navodila.

Velika zaloga hrastovih in bukovih deščic, katere dobavim z ali brez polaganja; prevzamem tudi popravila in polagam deščice na stara, že obstoječa tla.

Izdelujem vsa, stavbeno mizarstvo tihoča se dela, pohištveno le proti naročilu. Izvršujem tudi vsakovrstna popravila, točno povoljno in po nizkih cenah.

Prevzamem vsa v to stroko spadajoča dela, kakor napravo strešnih stolov, stropov, verand, barak, odrov itd. — Popravila izvršujem točno in solidno.

Kupujem hrastov, bukov in smrekov les in žagam hlode tudi proti plačilu. — Po železnici poslan les se dostavi na žago po lastnem industrijskem tiru z drž. kolodvora.

Ustanovljeno 1900.

V. SCAGNETTI, Ljubljana.

Telefon 299.

Tehnična pisarna: za skladiščem državnega kolodvora.

Srednješolskemu dijaštvu!

Premnogo Vaših sorodnikov in znancev je odrinilo v bojne vrste, da varujejo z orožjem v roki čast in blagor domovine. Tisoči in tisoči so se podvrgli navdušeno naporom in nevarnostim, da priborijo nam vsem lepše čase. Vaša požrtvovalna srca navdaja želja, izkazati se kot vredni sinovi junaškega naroda in ne držati rok križem ob času, ko en dan pomeni več kot v miru eno leto. Sedaj, ko vojak rešuje domovino, naj rešuje dijak vojaku — dom! Kmet, ki je odšel k vojakom, je rekel navadno: »Da je le doma vse v redu, pa je vse dobro.« Dijaki s kmetov, poprimite se z vsjo resnobo kmetškega dela! Nadomestujte pri delu vpoklicanega očeta, brata, nadomestujte pa po možnosti tudi pogrešanega delavca pri sosedu! Obrnite se tudi na svoje tovariše v mestu, o katerih sodite, da so telesno sposobni za kmetško delo! Dijaki v mestu so se v velikem številu že prijavili za sodelovanje pri javni upravi in v bolnišnicah in nekateri so n. pr. pri pošti že zaposleni. Ker pa po uradih rabijo v pretežni večini strokovno izvežbane delavne moči in je dijaštva po mestih zelo veliko, je gotovo, da tu ne bo našlo vse močno dijaštvo posla. Kdor si hoče preskrbeti prav poučne in zdrave počitnice in ima veselje in moči za kmetško delo, naj se obrne na tovariša z dežele za posredovanje. **Pravega izobraženca spoznaš po tem, da je v slučaju potrebe pripravljen za vsako delo, za katero je sposoben.** Samo ob sebi je umevno, da bo dijak na deželi pobijal tudi prazna razburjenja, ki se rada širijo v vojnem času med ljudmi, in ljudstvu mnogo pripomogel do pravičnega umevanja dogodkov. S ponosom v srcu bo podal dijak ob zopetnem svidenju vojaku roko, ker je tudi on izpolnil ob vojnem času svojo dolžnost napram domovini.

»Vojska na Balkanu« 1912-1913. Stavila c. kr. profesorja dr. Vinko Sarabon in Anton Sušnik. Z velikim zemljevidom vred velja ta obširna knjiga eleg. broširana 6 K 50 vin., eleg. vezana 8 K 50 vin. O prednostih te obširne, bogato ilustrirane in z vsemi potrebnimi zemljevidi, načrti, skicami, vojnimi slikami itd. opremljene knjige smo že obširno poročali, tako tudi o njeni vsestransko poučni in istodobno zabavno pripovedni vsebini. S to knjigo bo vsakdo zadovoljen, saj nudi za majhno ceno ogromno veliko gradiva. Brezplačno je knjigi pridejan krasen zemljevid Balkana, ki bo najbolje služil vsakemu, ki zasleduje dogodke v Srbiji in operacije avstrijske armade na srbskem ozemlju.

Stanovanja

s 3 in 4 sobami se oddajo takoj ali za november. Več pove kamnosek Al. Vodnik, Ljubljana, Kolodvorska ulica. 2455

Ženska moč

večja popolnoma slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi išče primerne službe v kakšni pisarni event. tudi v trgovini v Ljubljani. Naslov pove uprava Slovencev pod št. 2466.

Najfinišše, zajamčeno naravno, iz pasterezirane smetane izdelano pristo, čisti planjsko evetlični

CAJNO MASLO

MED

SIR

Emendolski Groyški, Tilstiški, Edamski, Roquetfort, Trapisien, Gorgonsola.

Nadalje skuto, jajca, kuhano maslo in maslo za kuhanje, pošilja vsak čas po najnižjih dnevnih cenah in poljubnih množinah zveza kranjskih mlekarov »Mlekarstva zveza« v Ljubljani, Kranjsko. 3742

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Službe s stalno plačo išče

organist in cerkovnik

izšolan v Cello, oženjen, abstinent, usposobljen tudi za vodstvo godbe na lok in pihala. Naslov: J. V., pošta Sv. Peter v Sav. njski dolini. 2454

Hotel „Lloyd“

z restavracijo in najlepšim vrhom

priporoča p. n. slavnemu občinstvu 1548

Karol Tausers, hotelir, Sv. Petra cesta šte. 7.

Sprejemajo se tudi vedno ukaželjne gospice za pouk v kuhi.

Kneza Auersperga adloaktivno kopališče Toplice na Kranjskem

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne vode na dan. Velika kopališča, posebne in močv rne kopeli. Elektroterapija, masaža, s komfortom opremljene sobe, izvrstne restavracije. — Indikacije: revmatizem, protin, nevralgija (ishias), nevrastenija, historija, ženske bolezni itd. Prospekte daje kopališko ravnateljstvo Sezona od 1. maja do 1. oktobra. 2818

Novgavice in druge pletenine, daste perilo, ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v speciajni trgovini

A. & E. Škaberne

Mesini trg 10

Solidna postrežba

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezdodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. K 170.217.149—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.496'17
V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232'66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštnine prosto.

2171 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Vojno zavarovanje

za vse udeležence vojne s takojšnjim pričetkom nudi c. kr. priv. Assicurazioni Generali v Trstu. Glavni zastop v Ljubljani, Generalidom, Marijin trg — Sv. Petra cesta šte. 2. 2448

Jamstveni zakladi družbe znašajo nad 456 milijonov kron.

Na prvi pogled

spoznaš na fini izdeljavi, da je blago od prve ljubljanske trgovine z urami, zlatino in srebrnino

F. ČUDEN

Ljubljana 80 — Prešernova ulica 1.

Predmeti poletne sezije so

žepne budilke, ure v zapestnicah, manšetni gumbi, moderne zapone itd.

Tovarniška znamka „Union“.

Tvrdba F. Čuden je samo Prešernova ulica 1. in že 10 let nima na Mestnem trgu podružnice.

Zahtevajte nov cenik.

Veliko gostilniško obrtno podjetje

v mestu na severni jezikovni meji se pod ugodnimi pogoji da v najem s 1. oktobrom 1914. Pojasnila daje dr. Val. Rožič, blagajnik Mohorjeve družbe, pošta Celovec, Koroško. 2406

Več 2462

Kopačev (Häuer)

sprejme takoj šentjanška premogokopna družba v Karmelu. Zglasiti se je v Karmelu (št. Janž) na Dolenskem. — Glavna zaloga premogokopov v št. Janžu in Mirni, Richter & Komp., Ljubljana, Trnovska ul. 25. Telefon št. 296.

Edina primorska tovarna dvokoles „Tribuna“ Gorica, Tršaška ul. 26, prej pivovarna Gorjup. Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. itd. 1190

F. BATJEL
Gorica, Stolna ulica šte. 2-4.
Prodaja na obroke. Ceniki franko.

SIR

dobro vlečan, polnomasten po K 1-60 1751
pol masten po K 1-40
ima v zalogi:
Mlekarstva in sirarska zadruga v Logatcu.

Kantina Corazza

Levada (Istra) 607

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Tovarniška zaloga za alpske dežele v Ljubljani. Pisarna Albert Pečevnik.

lahko de o in nepričakovani blesk z

Erdal

krema za čevlje.